

چکیده

تجهیز و نوسازی اراضی شالیکاری از اقدامات زیربنایی مهم در جهت تدارک زیرساخت‌های کشت مکانیزه برنج است. در این راستا، به منظور بررسی عوامل اثرگذار در اجرای طرح‌های تجهیز و نوسازی اراضی شالیکاری شهرستان املش تحقیقی به روش پیمایشی در این منطقه انجام گرفت. بر این اساس، با استفاده از فرمول کوکران حجم نمونه برای دو گروه از شالیکاران شاغل در اراضی شالیکاری سنتی و تجهیز شده به ترتیب ۱۰۵ و ۱۶۰ نفر تعیین گردید. داده‌های تحقیق از طریق پرسشنامه محقق ساخته از جامعه آماری جمع‌آوری و ثبت شدند. نتایج تحقیق نشان داد که به جز عملیات وجین برنج، درجه مکانیزاسیون سایر عملیات زراعی در اراضی تجهیز و نوسازی شده به شکل معنی‌داری بیشتر از مقادیر متناظرشان در اراضی سنتی بود. بیشترین سهم از ظرفیت مکانیزاسیون کل در اراضی سنتی به عملیات خاک‌ورزی مربوط می‌شد، در حالی که بیشترین سهم ظرفیت مکانیزاسیون در اراضی تجهیز شده به ترتیب به عملیات برداشت و تهیه زمین مربوط می‌شد. بنابراین، صرف نظر از درجه مکانیزاسیون نزدیک به صفر وجین مکانیکی و نتیجه‌گیری نه چندان مطلوب ناشی از سهم بالاتر شاخص کمی و کیفی ظرفیت یا انرژی مکانیزاسیون عملیات برداشت برنج در اراضی تجهیز و نوسازی شده، در مجموع اثر اجرای این طرح‌ها، بر توسعه مکانیزاسیون کشت برنج مثبت بوده است. از این رو، توصیه می‌گردد سازمان جهاد کشاورزی استان گیلان ضمن برنامه‌ریزی به منظور توسعه طرح‌های تجهیز و نوسازی اراضی شالیکاری در سایر نقاط استان، با ارائه راهکارهای کاربردی، ارتقاء درجه مکانیزاسیون عملیات وجین مکانیکی را مدنظر قرار دهد. همچنین، به منظور بهبود کیفیت مکانیزاسیون در اراضی شالیکاری تجهیز و نوسازی، کارشناسی دقیق اندازه ماشین‌های کشاورزی مورد نیاز به ویژه ماشین‌های برداشت برنج مورد توجه ویژه قرار گیرد.

کلمات کلیدی: برنج، شالیزار، مکانیزاسیون کشاورزی، یکپارچه‌سازی